

ATODIAD / ENCLOSURE
G

CYNGOR SIR YNYS MÔN

CYFARFOD:	Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	11 Mehefin 2014
TEITL:	Sesiynau Hyfforddi ar gyfer Cyngorau Tref a Chymuned ar y Côd Ymddygiad
ADRODDIAD GAN:	Awena Parry Cyfreithiwr Llywodraethu Corfforaethol
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Derbyn rhagor o gyfarwyddiadau gan y Pwyllgor Safonau
SWYDDOG CYSWLLT:	Awena Parry – Cyfreithwraig (Llywodraethu Corfforaethol) Est 2563

1. Rhagarweiniad a Chefndir

Rôl y Pwyllgor Safonau yw hyrwyddo a chynnal safonau uchel o ymddygiad ymysg aelodau a'u cynorthwyo i gydymffurfio gyda'r Cod Ymddygiad. Rhoddir pwyslais mawr ar hyfforddi aelodau ac, fel y gwyddoch, trefnwyd sesiynau hyfforddi ychwanegol ym mis Medi 2013 yn benodol ar gyfer cyngorau tref a chymuned.

Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys:- (i) adolygiad o'r ymatebion a gafwyd i'r tri llythyr a anfonwyd at y cyngorau hynny nad oeddent wedi anfon eu lwfans llawn o aelodau i'r sesiynau hyfforddi; (ii) Trafodaeth ar y sesiwn hyfforddi nesaf a ddarperir gan y Swyddog Monitro, a (iii) unrhyw bynciau yr awgrymir y gellir rhoi sylw iddynt yn y sesiwn honno.

2. Ymatebion i'r llythyrau a anfonwyd

Fel y trafodwyd yn y ddau gyfarfod diwethaf o'r Pwyllgor Safonau, anfonwyd tri llythyr at y cyngorau tref a chymuned ar ôl cynnal y sesiynau hyfforddi. Anfonwyd llythyr 1 at y rheini a anfonodd gynrychiolaeth lawn, sef tri aelod, anfonwyd llythyr 2 at y rheini a anfonodd un neu ddau aelod, ac anfonwyd llythyr 3 at y rheini nad oeddent wedi anfon unrhyw aelodau o gwbl i'r sesiwn hyfforddi. Mae Atodiad 1 yn cynnwys tabl o'r ymatebion yr ydym wedi eu derbyn i'r llythyrau hyd yn hyn, ynghyd â'r dyddiau a awgrymwyd i ni ar gyfer cynnal yr hyfforddiant a sylwadau a gafwyd gan y Cyngorau Cymuned ar yr hyfforddiant ei hun.

Mae Atodiad 1 hefyd yn cynnwys rhestr o'r holl gynghorau tref a chymuned nad ydynt wedi ymateb i'n llythyr hyd yma.

Noder os gwelwch yn dda ein bod yn deall bod cynghorau tref a chymuned Llanfair, Penmynydd a Star yn trefnu eu hyfforddiant eu hunain a roddir gan y Cynghorydd John Roberts a'r Cynghorydd Meirion Jones.

Fel y gellir gweld yn Atodiad 1 mae'n ymddangos ar hyn o bryd nad oes cefnogaeth i'r hyfforddiant hwn oherwydd yr ydym yn parhau i fod yn disgwyl am ymatebion gan nifer o gynghorau cymuned.

Fodd bynnag, rydym yn bwriadu bwrw ymlaen gyda'r hyfforddiant hwn naill ai yn y bore neu'r prynhawn ar y 29^{ain} neu'r 30^{ain} Medi 2014. Mae'n annhebygol y byddwn angen 2 sesiwn o gofio'r diffyg ymatebion hyd yma.

3. Awgrymiadau ar gyfer hyfforddiant

Rydym yn credu y bydd angen i'r sesiynau hyfforddi ar gyfer clercod ganolbwyntio ar y cyngor y maent yn ei roddi i'w haelodau ar y Côt. Byddai'n ddefnyddiol pe baech yn gallu cyflwyno sylwadau ynghylch pa bynciau y byddai'n werth rhoi sylw iddynt yn ystod y sesiynau. Mae gennym rai awgrymiadau isod:-

- (i) Prif ofynion y Côt, yn enwedig datganiadau o ddiddordeb.
- (ii) Materion o fewn cynghorau cymuned sydd weithiau'n arwain at wrthdaro a chwynion.
- (iii) Y Côt, y drefn gwyno a swyddogaethau a chyfrifoldebau.
- (iv) Trafodaethau grŵp ar senarios ynghylch materion côd ymddygiad a thrafodaeth ynghylch sut orau i ddatrys y rheini ym marn y clercod.
- (v) Trafodaeth am achosion perthnasol a fu gerbron Panel Dyfarnu Cymru ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn ddiweddar, yn arbennig rhai sy'n ymwneud â chynghorau cymuned;
- (vi) Cyfle i rwydweithio a gofyn cwestiynau.

Nid ydym yn cynnig y bydd angen i Aelodau'r Pwyllgor Safonau fod yn bresennol (gan eu bod eisoes wedi cael yr hyfforddiant hwn) ond efallai yr hoffai'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd hwyluso rhagarweiniad?

Argymhellion

Rhoi gwybod i'r swyddogion am y pynciau a fyddai yn eich barn chi, yn ddefnyddiol i'r Clercod gael hyfforddiant yn eu cylch.

Atebion gan Cynghorau Cymuned/Responses from Community Councils

Cyngor Cymuned/Community Council	Llythyr/Letter	Sylwadau/Comments	Preferred Training Dates/Dyddiad a ffefrir ar gyfer Hyfforddiant
lanfaelog lanfair Mathafarn Eithaf	2 2	<p>Dim/None</p> <p>Barn yr aelodau oedd y buasai'n amgenach cael hyfforddiant uniongyrchol gan swyddog gyda chymwysterau yn y meysydd priodol yn dod i gyfarfodydd y cynghorau cymuned. Rhaid cofio mae lleygwyr yw y mwyafrif y clercod gyda ychydig o brofiad yn y gyfraith.</p> <p>The members felt that it would be more beneficial to receive training directly from an officer qualified in the relevant areas who would attend meetings of the community councils. It must be borne in mind that the majority of the clerks are laypersons with little legal experience.</p>	30ain/30 th
lanidan	2	<p>Mae'r clercc yn teimlo fod ganddo lawer mwy i'w ddysgu cyn y byddai'n medru rhannu'r hyfforddiant yn hyderus gyda'r aelodau.</p> <p>The clerk feels that he has a lot more to learn before he could share the training confidently with the members.</p>	Unrhyw ddyddiad/No Preference
Fali	2	Dim/None	<p>Ni fedr ond dod gyda'r nos gan ei fod yn gweithio amser llawn.</p> <p>Can only come during the evenings</p>

			as works full time.
lanfeilian	2	Dim/None	
langristiolus a Cerrigceinwen	3	Dim/None	
lanbadrig	2	Dim/None	Unrhyw ddyddiad/No Preference
landdaniel-fab	2	Dim/None	
Beaumaris	3	<p>Petai modd cynnal sesiwn hyfforddiant arbennig yn Neuadd y Dref, Biwmares, yna maent yn sicr y byddai'r mwyafrif o'r aelodau'n mynychu.</p> <p>If there was a possibility of a special training session at Beaumaris Town Hall they are sure the majority would attend.</p>	
lanfihangelesceifiog	2	Dim/None	
Yngor Cymuned Treaddur Community Council	2	<p>Yn synnu eu bod wedi derbyn llythyr oherwydd roeddynt eisiau anfon tri chynghorydd ond cawsant ar ddeall nad oedd digon o lefydd ar gael. Mae swyddogion y cyngor wedi adolygu'r sefyllfa ers hynny ac wedi ymateb iddynt yn egluro mai nad dyna oedd y sefyllfa.</p> <p>Surprised to have received a letter because they wanted to send three councillors but were advised that there were no further vacancies. The officers of the council have since reviewed the position on this and responded to let them know that this was not the case.</p>	
rhosyr	3	Dim/None	Unrhyw ddyddiad/No Preference
ref Alaw	2	Dim eisiau i'r clerc fod yn gyfrifol am	

Atebion gan Cynghorau Cymuned/Responses from Community Councils

		<p>hyfforddi'r cynghorwyr eraill. Nid yw'r clerch yn meddu ar y cymwysterau i weithredu fel hyfforddwr neu athro ac ni fyddai'n gallu cyflawni'r dasg hon.</p> <p>Does not want the clerk to be responsible for training the other councillors. The clerk is not qualified as either a trainer or a teacher and will be unable to perform this task.</p>		
rewalchmai	1			Unrhyw ddyddiad/No Preference
laneilian	2			Unrhyw ddyddiad/No Preference
loelfre	3	Dim yn meddwl y dylai'r clerch fod yn gyfrifol am hyfforddi.		30ain/ 30 th
landdona	3	Doesn't think the clerk should be conducting training.		29aind/29 th
laergybi / Holyhead	N/A			29ain/29 th
lecheill		<p>Dyddiadau eisoes wedi cael eu gosod ond wedi cael eu canslo ar y funud olaf gyda'r tri Chyngorydd Cymuned methu mynychu ar y dyddiad a drefnwyd wedyn.</p> <p>Dates had been set but cancelled at the last minute and the three councillors could not attend on the later date.</p>		
llyngwran, Llanddylfan, Penmynydd a tatar				Unrhyw ddyddiad/No preference.
langefni				Unrhyw ddyddiad/No preference.

Dim Ymateb/No Response

1. Llannerch-y-medd
2. Pentraeth
3. Llangoed a Penmon
4. Aberffraw
5. Amlwch
6. Bodffordd
7. Bodorgan
8. Llanfaethlu
9. Llanfairpwll
10. Porthaethwy
11. Rhoscolyn
12. Bodedern
13. Cwm Cadnant
14. Cylch y Garn
15. Llaneugrad
16. Llanfachraeth
17. Llanfair yn Neubwll
18. Rhosybol